Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

18. detsember 2025*

Eelotsusetaotlus – Elektrienergia siseturg – Määrus (EL) 2022/1854 – Erakorralised sekkumismeetmed toimetulekuks kõrge elektrihinnaga – Artikli 2 punktid 5 ja 9 – Artiklid 6–8 – Teatavaid energiaallikaid kasutavate elektritootjate turutulu ülempiir – „Turutulu“ kindlaksmääramine – Riigisisesed õigusnormid, milles on ette nähtud kas ümberlükkamatute eelduste või muude eeldustega ümberlükatavate eelduste kasutamine – Proportsionaalsuse põhimõte – Artikli 22 lõike 2 punkt c – Sama määruse artiklite 6–8 kohaldamise ajavahemik – Pärast nimetatud määruse jõustumist vastu võetud riigisiseste õigusnormide alusel tulu ülempiiri meetme kohaldamine samas määruses ette nähtud ajavahemikule eelneva ajavahemiku suhtes – Liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtted – Lojaalse koostöö põhimõte

Kohtuasjas C-633/23,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel cour d’appel de Bruxelles’i (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia) 18. oktoobri 2023. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. oktoobril 2023, menetluses

Electrabel SA,

Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL,

Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL,

Wind4Wallonia 2 SA,

Luminus SA,

EDF Belgium SA,

ActiVent Wallonie SCRL,

Eol’Wapi SA,

Lumiwind SC,

Luminus Wind Together SC

versus

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG),

menetluses osales:

État belge,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president I. Jarukaitis (ettekandja), kohtunikud M. Condinanzi ja N. Jääskinen,

kohtujurist: A. Rantos,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Electrabel SA, esindajad: *avocat* X. Taton ja *advocaat* H. Vanhulle,

– Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL, Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL ja Wind4Wallonia 2 SA, esindaja: *avocat* D. Verhoeven,

– Luminus SA, EDF Belgium SA, ActiVent Wallonie SCRL, Eol'Wapi SA, Lumiwind SC ja Luminus Wind Together SC, esindaja: *avocat* D. Verhoeven,

– Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG), esindajad: *advocaten* G. Block, M. Vandersmissen ja K. Wauters,

– Belgia valitsus, esindajad: P. Cottin, M. Jacobs ja C. Pochet, keda abistasid *advocaten* K. Decroix ja B. Martel,

– Kreeka valitsus, esindajad: K. Boskovits ja C. Kokkosi,

– Euroopa Komisjon, esindajad: O. Beynet ja T. Scharf,

olles 27. veebruari 2025. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 6. oktoobri 2022. aasta määruse (EL) 2022/1854, mis käsitleb kõrgete energiahindadega seotud erakorralisi sekkumismeetmeid (ELT 2022, L 261 I, lk 1), artikleid 6–8 ja 22 koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9, ELL artikliga 6, ELTL artikliga 288 ning proportsionaalsuse, esimuse, tõhususe ja lojaalse koostöö põhimõtetega.

2 Taotlus on esitatud kolmes vaidluses, mille pooled on ühelt poolt esiteks Electrabel SA, teiseks Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL, Organizatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL ja Wind4Wallonia 2 SA (edaspidi koos „FEBEG jt“) ning kolmandaks Luminus SA, EDF Belgium SA, ActiVent Wallonie SCRL, Eol'Wapi SA, Lumiwind SC ja Luminus Wind Together SC (edaspidi koos „Luminus jt“) (edaspidi kõik koos „põhikohtuasja kaebajad“) ning teiselt poolt Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG) (elektri- ja gaasisektori reguleerimise komisjon, Belgia) ning mille ese on CREGi 28. veebruari 2023. aasta otsus, mis käsitleb selle deklaratsiooni vormi, mille peavad esitama elektritootjate turutulu ülempiirist lähtuvalt kehtestatud maksu tasuma kohustatud isikud (edaspidi „28. veebruari 2023. aasta otsus“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

EL leping

3 ELL artikli 4 lõikes 3 on ette nähtud:

„Kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega abistavad liit ja liikmesriigid täielikus vastastikuses austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel.

Liikmesriigid kasutavad kõiki asjakohaseid üld- või erimeetmeid, et tagada aluslepingutest või liidu institutsioonide õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine.

Liikmesriigid aitavad kaasa liidu ülesannete täitmisele ja hoiduvad kõigist meetmetest, mis võiksid ohustada liidu eesmärkide saavutamist.“

4 ELL artiklis 6 on sätestatud:

„1. Liit tunnustab […] Euroopa Liidu põhiõiguste hartas [(edaspidi „harta“)] sätestatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid, millel on aluslepingutega võrreldes samaväärne õigusjõud.

Harta sätted ei laienda mingil viisil liidu pädevust, mis on määratletud aluslepingutega.

Hartas esitatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid tõlgendatakse vastavalt harta VII jaotise üldsätetele, mis reguleerivad selle tõlgendamist ja kohaldamist, võttes nõuetekohaselt arvesse hartas osutatud selgitusi, milles on esitatud asjaomaste sätete allikad.

2. Liit ühineb Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga. Sellega ühinemine ei mõjuta liidu pädevust, mis on määratletud aluslepingutega.

3. Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud ja liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest tulenevad põhiõigused on liidu õiguse üldpõhimõtted.“

EL toimimise leping

5 ELTL artikli 288 teine lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Määrust kohaldatakse üldiselt. See on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.“

Määrus 2022/1854

6 Määruse 2022/1854 põhjendustes 1, 5, 28, 30 ja 37 oli märgitud:

„(1) Alates 2021. aasta septembrist on elektriturgudel täheldatud väga kõrgeid hindu. […] 2022. aasta veebruaris alanud […] Ukraina vastu suunatud Venemaa [Föderatsiooni] agressioonisõja eskaleerumise tõttu on gaasitarned märkimisväärselt vähenenud. Venemaa [Föderatsiooni] Ukraina-vastane agressioonisõda on tekitanud ka ebakindlust elektrijaamades kasutatava muu tooraine[…] suhtes. See on toonud kaasa elektrihinna täiendava märkimisväärse tõusu ja volatiilsuse.

[…]

(5) Praegune energiakriis on negatiivselt mõjutanud kõiki liikmesriike, kuigi erineval määral. […]

[…]

(28) […] alates 2022. aasta veebruarist täheldatud äärmuslik ja püsiv hinnatõus [erineb] märkimisväärselt tavalisest ajutiste järskude hinnatõusudega turuolukorrast. […]

[…]

(30) Turutulu ülempiir tuleks kehtestada pigem turutulule kui tootmise kogutulule […], et see ei mõjutaks oluliselt projekti esialgset eeldatavat kasumlikkust. Olenemata lepingulisest vormist, milles elektriga kauplemine võib toimuda, tuleks turutulu ülempiiri kohaldada üksnes realiseerunud turutulu suhtes. See on vajalik selleks, et mitte kahjustada tootjaid, kes ei saa praegustest kõrgetest elektrihindadest tegelikult kasu, sest nad on oma tulude puhul maandanud riske elektri hulgimüügituru kõikumiste vastu. Seega niivõrd, kuivõrd praegused või tulevased lepingulised kohustused[…] toovad elektritootmisest saadud turutulu, mis ulatub turutulu ülempiirini, ei tohiks käesolev määrus sellist tulu mõjutada. […]

[…]

(37) Turutulu ülempiiri tõhusaks täitmise tagamiseks peaksid tootjad, vahendajad ja asjaomased turuosalised esitama vajalikud andmed liikmesriikide pädevatele asutustele ja, kui see on asjakohane, põhivõrguettevõtjatele ja määratud elektriturukorraldajatele. Pidades silmas selliste üksiktehingute suurt arvu, mille puhul liikmesriikide pädevad asutused peavad tagama turutulu ülempiiri täitmise, peaks neil asutustel olema võimalus kasutada turutulu ülempiiri arvutamiseks mõistlikke hinnanguid.“

7 Määruse artiklis 1 „Reguleerimisese ja kohaldamisala“ oli sätestatud:

„Käesoleva määrusega kehtestatakse erakorralised sekkumismeetmed, et leevendada kõrgete energiahindade mõju erandlike, sihipäraste ja ajaliselt piiratud meetmete abil. Nende meetmete eesmärk on vähendada elektritarbimist, seada ülempiir turutulule, mida teatavad tootjad elektritootmise eest saavad, ja jaotada see sihipäraselt ümber elektri lõpptarbijatele[…]“.

8 Määruse artikkel 2 „Mõisted“ oli sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas määruses kasutatakse […] ka järgmisi mõisteid:

[…]

5) „turutulu“ – realiseerunud tulu, mida tootja saab elektri müügi ja tarnimise eest liidus, olenemata sellise tehingu lepingulisest vormist, sealhulgas elektriostulepingud ja muud elektri hulgimüügiturul toimuvate kõikumiste vastu sõlmitud riskimaandustehingud ning välja arvatud igasugune liikmesriikide antav toetus;

[…]

9) „liigtulu“ – positiivne vahe tootjate turutulu (elektri MWh [(megavatt-tunni)] kohta) ja turutulu ülempiiri (180 eurot elektri MWh kohta) vahel, mis on sätestatud artikli 6 lõikes 1;

[…]“.

9 Sama määruse artiklis 6 „Turutulu kohustuslik ülempiir“ oli sätestatud:

„1. Tootjate sellise turutulu ülempiir, mis saadakse elektri tootmisest artikli 7 lõikes 1 osutatud allikatest, on 180 eurot toodetud elektri MWh kohta.

2. Liikmesriigid tagavad, et turutulu ülempiiri kohaldatakse tootjate ja, kui see on asjakohane, tootjate nimel elektri hulgimüügiturgudel osalevate vahendajate kogu turutulu suhtes, olenemata turu ajavahemikust, millal tehing toimub, ja sellest, kas elektriga kaubeldakse kahepoolselt või tsentraliseeritud kauplemiskohas.

3. Liikmesriigid kehtestavad tõhusad meetmed, et vältida lõike 2 kohaselt tootjatele kehtestatud kohustustest kõrvalehoidmist. Eelkõige tagavad nad, et turutulu ülempiiri kohaldatakse tõhusalt juhtudel, kui tootjaid kontrollivad teised ettevõtjad või kui nad on osaliselt teiste ettevõtjate omanduses, eeskätt siis, kui nad on vertikaalselt integreeritud ettevõtja osa.

4. Liikmesriigid otsustavad, kas kohaldada turutulu ülempiiri energiatehingu arveldamisel või pärast seda.

5. [Euroopa] Komisjon annab liikmesriikidele suuniseid käesoleva artikli rakendamise kohta.“

10 Määruse 2022/1854 artiklis 7 „Turutulu ülempiiri kohaldamine elektritootjate suhtes“ oli ette nähtud:

„1. Artiklis 6 ette nähtud turutulu ülempiiri kohaldatakse järgmistest allikatest toodetud elektrienergia müügist saadud turutulu suhtes:

a) tuuleenergia;

b) päikeseenergia (soojuslik ja fotoelektriline);

c) geotermiline energia;

d) hüdroenergia ilma veehoidlata;

e) biomasskütus (tahked või gaasilised biomasskütused), välja arvatud biometaan;

f) jäätmed;

g) tuumaenergia;

h) pruunsüsi;

i) toornaftatooted;

j) turvas.

2. Artikli 6 lõikes 1 sätestatud turutulu ülempiiri ei kohaldata näidisprojektide suhtes ega tootjate suhtes, kelle tulule MWh toodetud elektri kohta on ülempiir juba kehtestatud riiklike meetmetega, mis ei ole vastu võetud artikli 8 alusel.

3. Liikmesriigid võivad eelkõige juhul, kui artikli 6 lõikes 1 ette nähtud turutulu ülempiiri kohaldamisega kaasneb märkimisväärne halduskoormus, otsustada, et seda ülempiiri ei kohaldata tootjate suhtes, kes toodavad elektrit tootmisüksustega, mille ülesseatud võimsus on kuni 1 MW. […]

[…]

6. Tootjad, vahendajad ja asjaomased turuosalised, samuti vastavalt vajadusele põhivõrguettevõtjad, esitavad liikmesriikide pädevatele asutustele ja, kui see on asjakohane, põhivõrguettevõtjatele ja määratud elektriturukorraldajatele kõik artikli 6 kohaldamiseks vajalikud andmed, sealhulgas toodetud elektri ja seonduva turutulu kohta, olenemata turu ajavahemikust, millal tehing toimub, ja sellest, kas elektriga kaubeldakse kahepoolselt, sama ettevõtja siseselt või tsentraliseeritud kauplemiskohas.“

11 Määruse artiklis 8 „Riiklikud kriisimeetmed“ oli sätestatud:

„1. Liikmesriigid võivad:

a) jätta kehtima või kehtestada meetmeid, mis piiravad artikli 7 lõikes 1 loetletud allikatest elektri tootjate turutulu veelgi, sealhulgas võimaldavad eristada tehnoloogiaid, samuti teiste turuosaliste, sealhulgas elektrikaubandusega tegelevate turuosaliste turutulusid;

[…]

c) jätta kehtima või kehtestada riiklikud meetmed nende tootjate turutulu piiramiseks, kes toodavad elektrit muudest kui artikli 7 lõikes 1 osutatud allikatest;

[…]

2. Lõikes 1 osutatud meetmed kooskõlas käesoleva määruse sätetega:

a) on proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad;

b) ei ohusta investeerimissignaale;

c) tagavad, et investeerimis- ja käitamiskulud on kaetud;

d) ei moonuta elektri hulgimüügiturgude toimimist ning eelkõige ei mõjuta koormamisjärjestust ja hinnakujundust hulgimüügiturul;

e) on kooskõlas liidu õigusega.“

12 Määruse artiklis 22 „Jõustumine ja kohaldamine“ oli ette nähtud:

„1. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Ilma et see piiraks kohustust tagada liigtulu jaotamine vastavalt artiklile 10 ja kasutada ajutisest solidaarsuspanusest saadud tulu vastavalt artiklile 17 ning ilma et see piiraks kohustust esitada aruanne vastavalt artikli 20 lõikele 2, kohaldatakse käesolevat määrust kuni 31. detsembrini 2023, võttes arvesse järgmist:

[…]

c) artikleid 6, 7 ja 8 kohaldatakse alates 1. detsembrist 2022 kuni 30. juunini 2023;

[…]“.

Belgia õigus

Elektriseadus

13 29. aprilli 1999. aasta elektrituru korralduse seaduse (loi relative à l'organisation du marché de l'électricité; *Moniteur belge*, 11.5.1999, lk 16264) redaktsioonis, mis tuleneb 16. detsembri 2022. aasta seadusest, millega muudetakse elektrituru korralduse seadust ning kehtestatakse elektritootjate turutulu ülempiir (*Moniteur belge*, 22.12.2022, lk 98819), ja mis on põhikohtuasjas kohaldatav (edaspidi „elektriseadus"), on artiklis 22 *ter* ette nähtud:

„1. Käesoleva artikliga kehtestatakse elektritootjate turutulu ülempiir riigikassasse laekuva maksuga liigtulult, mida lõikes 2 nimetatud elektritootjad said ajavahemikul 1. augustist 2022 kuni 30. juunini 2023.

2. Maksu tasuvad:

1) iga füüsiline või juriidiline isik, kes on lõikes 1 osutatud ajavahemikul suunanud elektrit põhivõrku, ülekandefunktsiooniga võrku, (suletud) jaotusvõrku, suletud tootmisvõrku, raudteeveovõrku või otseliini Belgias asuva elektritootmisüksuse abil, mis vastab mõnele määruse [2022/1854] artikli 7 [lõikes 1] loetletud tehnoloogiale, mille ülesseatud võimsus on vähemalt 1 MW;

2) iga tuumajaama käitaja […];

3) kõik osamakselised äriühingud […];

4) iga niisuguse tuumaelektrijaama omanik, millele on viidatud 31. jaanuari 2003. aasta seaduse tööstuslikuks elektritootmiseks tuumaenergia kasutamise järkjärgulise lõpetamise kohta (loi du 31 janvier 2003 sur la sortie progressive de l'énergie nucléaire à des fins de production industrielle d'électricité; *Moniteur belge*, 28.2.2003, lk 9879) artiklis 4/1.

Erandina esimesest lõigust ei pea maksu maksma kodanike energiakogukonnad ja taastuvenergiakogukonnad või piirkondlikes õigusaktides osutatud samaväärsed kogukonnad, tingimusel et liigtulu kantakse otse üle tarbijatele, kes on nende kogukondade liikmed.

3. Maks, mille lõikes 2 osutatud isik on kohustatud tasuma, moodustab 100% liigtulust.

Liigtulu on summa, mille võrra turutulu ületab lõike 4 kohaselt kehtestatud turutulu ülempiiri, mida arvutatakse iga tehingu kohta, millega müüakse elektrit megavatt-tundides ja mis tarnitakse lõikes 1 osutatud ajavahemikul, ja Belgias asuva elektritootmisüksuse kohta, mis kasutab mõnda määruse [2022/1854] artikl[i] 7 [lõikes 1] loetletud tehnoloogiat ja mille ülesseatud võimsus on vähemalt 1 MW.

Liigtulu loetakse nulliks, kui turul müüdud elektrienergia on toodetud elektrijaamas, mille suhtes kohaldatakse tootmistoetuse mehhanismi, mille tulemusena piirab pädev asutus turutulu ülempiiri.

4. Turutulu ülempiir on 130 eurot elektri megavatt-tunni kohta.

[…]

5. Turutulu on tulu, mida lõikes 2 osutatud isik saab igast tehingust vastutasuks elektri müügi ja tarnimise eest lõikes 1 osutatud ajavahemikul, olenemata sellest, millises lepingulises vormis see toimub, kaasa arvatud elektrienergia ostu- ja muud elektri hulgimüügiturul toimuvate kõikumiste vastu sõlmitud riskimaandustehingud, välja arvatud mis tahes abi või toetus, mida annab ametiasutus.

Esimeses lõigus nimetatud turutulu kindlaksmääramisel kohaldatakse järgmisi eeldusi:

1) tuumaelektrijaamade puhul, mis on loetletud 11. aprilli 2003. aasta seaduses jagamistasu kohta (loi du 11 avril 2003 sur la contribution de répartition; *Moniteur belge*, 15.7.2003, lk 37954), arvutatakse turutulu tootmisüksuse kohta kooskõlas 11. aprilli 2003. aasta seaduse jagamismaksu kohta – mida on muudetud 25. detsembri 2016. aasta seadusega, millega muudetakse 11. aprilli 2003. aasta seadust tuumaelektrijaamade dekomisjoneerimiseks ja kasutatud lõhustuva materjali haldamiseks ja 29. aprilli 1999. aasta elektrituru korralduse seadust (*Moniteur belge*, 29.12.2016, lk 90988) – lisa 3. jaoga, eeldusel et:
   a) forvardturul müüdud elektri koguse puhul arvestatakse, et sellega on tehtud üks tehing päevas, mil eespool nimetatud 3. jaos osutatud energiabloki kauplemisplatvorm on avaldanud elektri baaskoormuse päevahinna;
   b) järgmise päeva turul müüdud elektri koguse puhul arvestatakse, et sellega on tehtud tehing igal ühetunnisel tarnevahemikul asjaomases ajalises mahus;

2) tuumaelektrijaama puhul, mida on nimetatud 31. jaanuari 2003. aasta seaduse tööstuslikuks elektritootmiseks tuumaenergia kasutamise järkjärgulise lõpetamise kohta artiklis 4/1, arvutatakse turutulu kooskõlas 31. jaanuari 2003. aasta seaduse tööstuslikuks elektritootmiseks tuumaenergia kasutamise järkjärgulise lõpetamise kohta artikli 4/1 lõike 2 kolmanda lõiguga, eeldusel et:
   a) forvardturul müüdud elektri koguse puhul loetakse, et sellega on tehtud üks tehing iga kuu esimesel tööpäeval, mil energiabloki kauplemisplatvorm avaldas eespool viidatud artikli 4/1 kohaldamisel elektri baaskoormuse päevahinna;
   b) järgmise päeva turul müüdud elektri koguse puhul arvestatakse, et sellega on tehtud üks tehing igal ühetunnisel tarnevahemikul asjaomases ajalises mahus;

3) punktides 1 ja 2 nimetamata tootmisseadmete puhul, milles tootmine on hõlmatud elektrimüügilepinguga, arvutatakse turutulu selle lepingu tingimuste järgi, kui lepingu ärilised tingimused on kooskõlas mõistlike turutingimustega, eeldusel et:
   a) forvardturul müüdud elektri koguse puhul arvestatakse, et sellega on tehtud üks tehing päevas, mida on eespool nimetatud lepingus võetud arvesse hinna määramisel;
   b) järgmise päeva turul müüdud elektri koguse puhul arvestatakse, et sellega on tehtud tehing igal ühetunnisel tarneperioodil asjaomases ajalises mahus;

4) punktides 1–3 nimetamata tootmisseadmete puhul, millele ei rakendata tootmistoetuse meedet või millele rakendatakse niisuguse tootmistoetuse meedet, mille suurus ei sõltu elektrihinna kujunemisest, või millele rakendatakse niisuguse tootmistoetuse meedet, mille suurus sõltub elektrihinna muutumisest kolme aasta jooksul, arvutatakse turutulu järgmisel viisil:

a) eeldatav keskmine aastatoodang aastal 1 loetakse elektri iga-aastase baaskoormuse alusel müüduks forvardturul lähtuvalt müügistrateegiast, mille kohaselt müüakse Belgias tegutseva energiabloki kauplemisplatvormi avaldatud hinnaga üks kolmandik toodangust aastal 3 (CAL+3), teine kolmandik aastal 2 (CAL+2) ja kolmas kolmandik aastal 1 (CAL+1). Seda keskmist eeldatavat aastatoodangut aastal 1 käsitatakse määruse [2022/1854] artikli 7 [lõike 1] punktides a, b, d, e ja f loetletud tehnoloogiat kasutavate elektritootmisüksuste 2019. aasta toodanguna. Kui elektritootmisüksus 2019. aastal ei tegutsenud, teatab ettevõtja aastaks 1 prognoositud toodangust. Muude elektritootmisüksuste puhul eeldatakse, et keskmine aastatoodang on 85% elektritootmisüksuse maksimaalsest võimsusest;
b) kogus, mille võrra veerandtunni jooksul toodetud ja müüdud elektrienergia kogus ületab punktis a nimetatud elektrienergia kogust, loetakse müüduks turuhinnaga tunnikaupa;
c) forvardturul müüdud elektri kogust käsitatakse tehinguna päevas, kui Belgias tegutseva energiabloki kauplemisplatvorm on avaldanud elektri baaskoormuse päevahinna;
d) järgmise päeva turul müüdud elektri koguse puhul loetakse, et sellega on tehtud tehing iga ühetunnise tarneperioodi kohta;

5) punktides 1–4 nimetamata tootmisüksuste puhul arvutatakse turutulu järgmiselt:
a) eeldatav keskmine aastatoodang aastal 1 loetakse müüduks aastal 1 forvardturul elektri aastase baaskoormuse (CAL+1) alusel Belgias tegutseva energiabloki kauplemisplatvormi avaldatud hinnaga. Seda keskmist eeldatavat aastatoodangut aastal 1 käsitatakse määruse [2022/1854] artikli 7 [lõike 1] punktides a, b, d, e ja f loetletud tehnoloogiat kasutavate elektritootmisüksuste 2019. aasta toodanguna. Kui elektritootmisüksus 2019. aastal ei tegutsenud, teatab ettevõtja aastaks 1 oodatud toodangust. Muude elektritootmisüksuste puhul eeldatakse, et keskmine aastatoodang on 85% elektritootmisüksuse maksimaalsest võimsusest;
b) kogus, mille võrra veerandtunni jooksul toodetud ja müüdud elektrienergia kogus ületab punktis a nimetatud elektrienergia kogust, loetakse müüduks turuhinnaga tunnikaupa;
c) loetakse, et elektri forvardturul on tehtud üks tehing päevas, kui Belgias tegutsev energiabloki kauplemisplatvorm on avaldanud elektri baaskoormuse päevahinna üheaastase ajavahemiku kohta, või juhul kui tootmisüksuse toetusmeede põhineb elektrihinna muutumisel kuue kuu jooksul, siis kuuekuuse ajavahemiku kohta;
d) järgmise päeva turul müüdud elektri koguse puhul loetakse, et sellega on tehtud tehing iga ühetunnise tarneperioodi kohta;

6) punktides 3, 4 ja 5 nimetatud elektritootmisüksuste puhul võib lõikes 2 nimetatud ettevõtja tõendada, et turutulu erineb punktides 3, 4 ja 5 nimetatud tulust, tingimusel et võlgnik esitab selle tõendi kõigi oma tootmisvahendite kohta ja eeldusel et:
a) elektrienergiat müüakse ja ostetakse vertikaalselt integreeritud ettevõtjas või ettevõtjate vahel, kellest ühte kontrollib või omab osaliselt otseselt või kaudselt teine ettevõtja, selle artikli tähenduses tehingut puudutava tarneperioodi puhul tehingu päeva turuhinnale vastava hinna alusel, mis avaldatakse Belgia energiabloki kauplemisplatvormil;
b) kõik elektrikogused, mida toodetakse ja müüakse, kuid ei müüda forvardturul, loetakse müüduks turu võrdlushinnaga;
c) iga elektrienergia forvardmüük kujutab endast tehingut, mille määravad tegurid on selle kuupäev, elektrienergia hind ja kogus;
d) järgmise päeva turul müüdud elektri koguse puhul loetakse, et sellega on tehtud tehing igal ühetunnisel tarneperioodil.

Liigtulu vähendatakse – välja arvatud punktis 3 nimetatud eelduse korral – elektrikoguse ostmise kulu võrra, mis on kantud lõikes 1 nimetatud ajavahemikul müüdud, kuid tootmata jäänud elektrikoguse tarnimiseks, juhul kui tegelik toodangumaht jääb forvardturul müüdud elektrienergia kogusele alla, nii palju kui turu võrdlushind ületab lõikes 4 osutatud liigtulu ülemmäära. Selline vähendamine ei tohi kaasa tuua negatiivset liigtulu ning asjaomast kulu ei saa eelmisest ajavahemikust järgmisse üle kanda ega üle kanda tootmisüksuste vahel.

6. Lõikes 2 nimetatud ettevõtjad esitavad hiljemalt 30. aprillil 2023 CREGile deklaratsiooni ajavahemiku 1. augustist 2022 kuni 31. detsembrini 2022 (kaasa arvatud) eest tasutava maksu kohta.

Lõikes 2 nimetatud ettevõtjad esitavad hiljemalt 7. septembril 2023 CREGile deklaratsiooni ajavahemiku 1. jaanuarist 2023 kuni 30. juunini 2023 (kaasa arvatud) eest […] tasutava maksu kohta.

Deklaratsioonis peavad olema vähemalt järgmised andmed:

1) täielikud andmed ettevõtja kohta;

2) täielikud andmed iga tootmisüksuse kohta […] ja asjaomase ajavahemiku jooksul elektri tootmisüksuse kohta tarnitud elektri tervikkogus koos iga tootmisüksuse suurima ülesseatud võimsusega, mille on kinnitanud asjaomane võrguettevõtja või asjaomased võrguettevõtjad;

3) kui punktis 2 nimetatud elektri tervikkogus jagatakse mitme ettevõtja vahel, siis elektri koguse jaotus ettevõtjate vahel ja dokument, mis tõendab nende nõusolekut jaotamiseks;

4) andmed iga tootmisüksusega toodetud ja veerandtunni jooksul müüdud elektrienergia kohta;

5) vajaduse korral Belgias toimiva energiabloki kauplemisplatvormi nimi;

6) vajaduse korral lõike 5 teise lõigu punktis 6 nimetatud tõend, millele on lisatud kõik tõendavad dokumendid ja valitud müügistrateegia põhjendus;

7) erandina punktidest 3–6 on lõike 2 teises lõigus nimetatud juriidiliste isikute puhul tõendid selle kohta, et liigtulu kantakse otse tarbijatele üle. Vastasel juhul edastavad need juriidilised isikud punktides 3–6 nimetatud andmed.

[CREG] määrab kindlaks deklaratsiooni vormi ja edastatavate dokumentide vormi:

[…]“.

28. veebruari 2023. aasta otsus

14 CREG võttis 28. veebruari 2023. aasta otsuse vastu elektriseaduse artikli 22 *ter* lõike 6 neljanda lõigu alusel. Nimetatud otsuses on kindlaks määratud deklaratsiooni ja dokumentide vorm, mille peavad esitama selle seaduse artikli 22 *ter* lõikes 1 kehtestatud maksu tasuma kohustatud isikud.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

15 Põhikohtuasja kaebajad on kas eraõiguslikud juriidilised isikud, kes on määruse 2022/1854 artikli 7 lõikes 1 loetletud energiaallikatest toodetud elektrienergia tootjad ja/või tarnijad ning kes kuuluvad 28. veebruari 2023. aasta otsuse kohaldamisalasse, sest nende suhtes kohaldatakse elektriseaduse artikli 22 *ter* lõikega 2 kehtestatud maksu, või eraõiguslikud juriidilised isikud, kes ei ole elektritootjad ega -tarnijad, kuid kuuluvad samuti otsuse kohaldamisalasse, kuna nad on kohustatud seda maksu tasuma, või energeetikasektori ettevõtjate ühendused, kes tegutsevad oma liikmete huvides.

16 29. märtsil 2023 esitasid Electrabel ja FEBEG jt ning 30. märtsil 2023 esitasid Luminus jt cour d'appel de Bruxelles'ile (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus, kolm kaebust, milles nad palusid 28. veebruari 2023. aasta otsuse tühistada. Nimetatud kohus liitis need kolm kaebust, kuna need on sarnased.

17 Oma kaebuste põhjenduseks esitavad põhikohtuasja kaebajad esimesena tühistamisväited, mis puudutavad 28. veebruari 2023. aasta otsuses kindlaks määratud eelduste ümberlükkamatut laadi. Electrabel väidab peamiselt, et selle otsusega on rikutud määruse 2022/1854 artikli 2 punkti 5 ning artikleid 6–8, kuna teda kohustatakse deklareerima tulu, mida ta ei ole tegelikult saanud, ehkki määrusega on sätestatud, et deklareerida tuleb tegelikult saadud tulu. FEBEG jt ning Luminus jt väidavad, et rikutud on nimetatud määrust, eelkõige selle artikleid 6 ja 7, ELTL artiklit 288 ning liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtteid, sest tegemaks kindlaks tulu, millele kohaldatakse elektriseaduse artikliga 22 *ter* kehtestatud ülempiiri, kasutatakse selles otsuses õiguslikke eeldusi. Nad rõhutavad, et need eeldused on olenevalt asjaomasest energiaallikast kas ümberlükkamatud või ümberlükatavad, ent viimasel juhul saab neid ümber lükata üksnes teatavatel tingimustel ja muude eelduste abil. Nende hinnangul on selles määruses aga ette nähtud üksnes turutulu ülempiir, mistõttu peab olema võimalik teatada vähemalt tegelikku tulu.

18 Seepärast heidavad põhikohtuasja kaebajad CREGile ette, et ta tugines 28. veebruari 2023. aasta otsuses elektriseaduse artikli 22 *ter* lõike 5 teise lõigu punktides 1–6 kindlaks määratud kuue eelduse süsteemile. Niisugune süsteem, mis põhineb üksnes oletustel, tooks kaasa arvestusliku tulu maksustamise 100% ulatuses, samas kui määruse 2022/1854 kohaselt kohaldatakse ülempiiri „turutulule" ehk tulule, mida elektritootjad tegelikult saavad. Lisaks on selles määruses ette nähtud, et ülempiiri kohaldatakse „tehingu kaupa", samas kui kõigi käsitletavate eelduste kohaselt loetakse, et elektrit müüakse päeva kaupa iga päeva elektrihinnaga elektribörsil, kui seda müüakse forvardturul, ja tunni kaupa, kui seda müüakse järgmise päeva turul. Selle tagajärg on, et ajavahemiku päeva või tunni lõikes ülempiiri ületamise korral kohaldatakse maksu, ehkki tegelikult saadud hind on ülempiirist madalam keskmine hind või ülempiirist madalam fikseeritud hind. Õigustatud ei ole kasutada üksnes oletustel põhinevat süsteemi, mille tegelik eesmärk on koguda suuremaid summasid.

19 CREG ja État belge (Belgia riik) vaidlevad neile argumentidele vastu, tuginedes eelkõige määruse 2022/1854 põhjendusele 37, mille kohaselt võivad liikmesriigid kasutada turutulu ülempiiri arvutamiseks mõistlikke hinnanguid. Nimetatud määruses ei ole kehtestatud erinormi, mille abil liigtulu summat arvutada, ning – vastupidi sellele, mis on ette nähtud sama määruse artikli 6 lõikes 5 – komisjon ei ole selle kohta teavet esitanud. Elektriseaduses ette nähtud eelduste kasutamine ei too kaasa fiktiivse tulu maksustamist ja võimaldab lisaks leevendada tehnilisi raskusi, mis seisnevad tasu kohaldamise ajavahemikul iga müüdud ja tarnitud elektri megavatt-tunni hinna täpses kindlaksmääramises. Asjaolu, et elektriseaduse artikli 22 *ter* lõike 5

teise lõigu punktides 1 ja 2 esitatud eeldused on ümberlükkamatud, on pealegi põhjendatud, sest süsteem rajaneb müügistrateegial, mis on asjaomaste tuumaelektrijaamade käitajatega varem kooskõlastatult kindlaks määratud.

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib kõigepealt, et asjaolu, et etteheidetavad rikkumised tulenevad elektriseaduse artikli 22 *ter* lõike 5 teise lõigu punktidest 1–6, ei mõjuta tema pädevust otsustada 28. veebruari 2023. aasta otsuse õiguspärasuse üle. Sisu kohta tõdes ta, et nendes sätetes kehtestatud eeldused – millel selle otsuse kohaselt põhineb tuludeklaratsiooni vorm, mis kujutab endast igal ettevõtjal tasuda tuleva maksu kindlaksmääramisele eelnevat etappi – põhinevad kogumil või järjestikustel eeldustel, mida ei saa ettevõtja kunagi täielikult vältida, mille tagajärjel ta ei saa deklareerida tegelikult saadud tulu.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab sellega seoses, et talle ei ole esitatud piisavat tehnilist põhjendust nende eelduste määratlemiseks, mis peaksid kajastama igale tehnoloogiale või muule eripärale omast müügistrateegiat, selle asemel et võimaldada ettevõtjatel dokumenteerida oma tegelikku müügistrateegiat ja tegelikku tulu, vähemalt juhul, kui see on võimalik. Nimelt kohaldatakse määruses 2022/1854 ja seejärel Belgia seadusandja kehtestatud ülempiiri üksnes mõne tehnoloogiaga toodetud elektrienergiale ning aruandlussüsteem põhineb konkreetse tootmisüksuse andmete jälgimisel. Nii leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kuigi tehniliste raskustega võib õigustada eelduste kasutamist, ei saa nendega õigustada eelduste ümberlükkamatust.

22 Pealegi tuleneb määruse 2022/1854 artiklitest 6–8 koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9, et liigtulu arvutamisel tuleb aluseks võtta turutulu, mida tootjad on tegelikult saanud. Seda kinnitab loodud süsteemi ülesehitus, mis esmapilgul kohustab tuginema tegelikult saadud tulule. Selle hinnangu kinnituseks on sama määruse põhjendus 30. Kuigi on tõsi, et määruse põhjenduses 37 on märgitud, et liikmesriikidel peaks olema võimalik kasutada turutulu ülempiiri arvutamisel mõistlikke hinnanguid, ei saa see põhjendus siiski takistada nimetatud määruse sätete kohaldamist. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et ta ei ole ka veendunud, et võimalus lubada liikmesriikidel kasutada hinnanguid lubab neil kehtestada süsteemi, mis põhineb üksnes ümberlükkamatutel eeldustel või osaliselt ümberlükatavatel eeldustel, kuid viisil, mis jätab kehtima tegurid, mille liikmesriik on teoreetiliselt kindlaks määranud, võtmata arvesse tegelikult saadud tulu.

23 Teisena väidavad Electrabel ning FEBEG jt vaidlusaluse otsusega hõlmatud ajavahemiku kohta sisuliselt, et kuna 28. veebruari 2023. aasta otsuses on kehtestatud aruandlusvorm ajavahemikuks 1. augustist kuni 31. detsembrini 2022 – samas kui määruse 2022/1854 kohaselt algab ülemmäära seadmise ajavahemik 1. detsembril 2022 –, on selle otsusega rikutud eelkõige selle määruse artikleid 6–8, 20 ja 22, ELTL artiklit 288, liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtteid ning lojaalse koostöö põhimõtet. Nad märgivad, et komisjoni 14. septembri 2022. aasta ettepanekus nõukogu määruse kohta kõrgetele energiahindadele reageerimiseks võetavate erakorraliste sekkumismeetmete kohta (COM(2022) 473 (final)), mille tulemusel võeti vastu määrus 2022/1854, oli liikmesriikidele ette nähtud võimalus otsustada ülemmäära ennetähtaegse kohaldamise üle, kuid seda võimalust ei jäetud alles määruse lõplikult vastu võetud versioonis. Pealegi ei ole selles määruses lubatud liikmesriikidel liigtulu tagasiulatuvalt sisse nõuda.

24 CREG ja Belgia riik vastavad sisuliselt, et esiteks võis Belgia seadusandja oma üldise maksupädevuse alusel tegutseda nii, nagu ta seda tegi ajavahemikul 1. augustist kuni 30. novembrini 2022, teiseks on määruse 2022/1854 artikli 8 lõikes 1 pealegi ette nähtud, et liikmesriigid võivad „jätta kehtima või kehtestada meetmeid, mis piiravad […] turutulu veelgi“,

ning kolmandaks näitab niisuguse õigusnormi tarbetust asjaolu, et selle määruse vabatahtliku ennetähtaegse kohaldamise võimalust – mis on ette nähtud käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis nimetatud määruse ettepanekus – ei olnud lisatud teksti, mis lõpuks vastu võeti.

25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et Belgia seadusandja ei ole põhjendanud, miks ta määras kõnealuse maksu jõustumise kuupäevaks teistsuguse kuupäeva kui see, mis on ette nähtud määruses 2022/1854, ning miks ta piirdus märkusega, et kehtestatud süsteem ei ole vastuolus tagasiulatuva jõu puudumise põhimõttega maksustamise valdkonnas. Ka elektriseaduse seletuskirjast ei ilmne, et kõnealune maks kujutaks endast hübriidmeedet, see tähendab iseseisvat riigisisest meedet, mis on ajavahemikul 1. augustist 2022 kuni 30. novembrini 2022 liidu õigusest sõltumatu ja millega võetakse alates 1. detsembrist 2022 üle määrus 2022/1854. Neid asjaolusid arvestades leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et nimetatud määruse artikli 22 lõikega 2 võivad esimuse, tõhususe ja lojaalse koostöö põhimõtetest lähtudes olla esmapilgul vastuolus riigisisesed meetmed, millega tagatakse määrusega ette nähtud korra rakendamine alates kuupäevast, mis on varasem kui selles sättes nimetatud kuupäev. Ta leiab, et määruse 2022/1854 artikli 8 lõike 1 punkt a ei ole selge küsimuses, kas nimetatud sättega liikmesriikidele antud võimalus jätta kehtima või kehtestada meetmeid, mis piiravad turutulu veelgi, hõlmab võimalust rakendada ülempiirisüsteemi enne selle määruse jõustumise kuupäeva.

26 Nendel asjaoludel otsustas cour d'appel de Bruxelles (Brüsseli apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [määruse 2022/1854] artikleid 6, 7 ja 8 koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9, arvestades kõiki selle määruse põhjendusi, ning koostoimes eelkõige ELTL artikliga 288 ja ELL artikliga 6 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisuguste riigisiseste meetmete rakendamine, nagu on sätestatud [elektriseaduse] artiklis 22 *ter* –, iseäranis selle lõike 5 teises lõigus –, milles on ette nähtud, et määruse artiklis 6 kehtestatud ülempiiri rakendatakse elektritootjate liigtulu maksustamise teel, kui tulu liigsus võrreldes kehtestatud ülempiiriga pannakse paika turutulu alusel, mis määratakse teatavate üksuste puhul kindlaks ümberlükkamatute eelduste abil, millega arvutatakse välja teoreetiline tulu (vt [elektriseaduse] artikli 22 *ter* lõike 5 teise lõigu punktid 1 ja 2), takistades maksu tasuma kohustatud isikutel deklareerida oma tegelikku tulu ja sellele tugineda?

2. Kas [määruse 2022/1854] artikleid 6, 7 ja 8 koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9, arvestades kõiki selle määruse põhjendusi, ning koostoimes eelkõige ELTL artikliga 288, ELL artikliga 6 ja proportsionaalsuse põhimõttega tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisuguste riigisiseste meetmete rakendamine, nagu on sätestatud [elektriseaduse] artiklis 22 *ter*, iseäranis selle lõike 5 teises lõigus, milles on ette nähtud, et määruse artiklis 6 kehtestatud ülempiiri rakendatakse elektritootjate liigtulu maksustamise teel, kui tulu liigsus võrreldes kehtestatud ülempiiriga pannakse paika turutulu alusel, mis määratakse teatavate üksuste puhul (vt [elektriseaduse] artikli 22 *ter* lõike 5 teise lõigu punktid 3, 4, 5 ja 6) kindlaks eelduste abil, mis on kirjelduse kohaselt ümberlükatavad, kuid mida saab ümber lükata esiteks üksnes nii, kui esitatakse tõendid kõikide oma tootmisüksuste tegeliku tulu kohta – sealhulgas nende üksuste kohta, mis ei kuulu määruse kohaldamisalasse –, ning teiseks jällegi vaid teatavate eelduste abil, misläbi takistatakse maksu tasuma kohustatud isikutel deklareerida oma tegelikku tulu ja sellele tugineda?

3. Kas [määruse 2022/1854] artikleid 6, 7, 8 ja 22 koostoimes liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtetega ning lojaalse koostöö põhimõttega (ELL artikli 4 lõige 3), eelkõige ELTL artikliga 288, ning arvestades selle määruse põhjendusi, tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisuguste riigisiseste meetmete kohaldamine, mis on võetud pärast selle määruse jõustumist, nagu [elektriseaduse] artikli 22 *ter* lõige 1, mis on lisatud 16. detsembri 2022. aasta seadusega ning milles on ette nähtud elektritootjate turutulu ülempiiri süsteemi rakendamine alates kuupäevast, mis on varasem kui 1. detsember 2022, nimelt 1. augustist 2022?“

Menetlus Euroopa Kohtus

27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas taotluse lahendada käesolev eelotsusetaotlus Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 105 ette nähtud eelotsuse kiirendatud menetluses.

28 See taotlus jäeti rahuldamata Euroopa Kohtu presidendi 10. jaanuari 2024. aasta määrusega Electrabel jt (C-633/23, EU:C:2024:41).

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene ja teine küsimus

29 Esimesena tuleb märkida, et nende kahe esimese küsimuse – mida tuleb analüüsida koos – sõnastuse kohaselt soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas määratakse kindlaks turutulu, mille suhtes kohaldatakse määruse 2022/1854 „artiklis 6 ette nähtud ülempiiri“. Eelotsusetaotlusest nähtub aga, et käesoleval juhul on turutulu ülempiiriks elektriseaduse artikli 22 *ter* lõike 4 kohaselt 130 eurot toodetud elektrienergia megavatt-tunni kohta, samas kui nimetatud artikli 6 lõikes 1 on sätestatud, et selles sättes viidatud turutulu ülempiir on 180 eurot toodetud elektrienergia megavatt-tunni kohta. Selle määruse artikli 8 lõike 1 punktis a on siiski sisuliselt ette nähtud, et liikmesriigid võivad muu hulgas kehtestada meetmeid, millega piiratakse seda tulu veelgi.

30 Seega tuleb tõdeda, et põhikohtuasjas kõne all olevates riigisisestes õigusnormides ette nähtud ülempiir ei ole mitte määruse 2022/1854 „artiklis 6 ette nähtud“ ülempiir, vaid selle määruse artikli 8 lõike 1 alusel kindlaks määratud riigisisene ülempiir.

31 Teisena olgu märgitud, et kuigi oma esimese ja teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus muu hulgas tõlgendada ELL artiklit 6, ei selgita ta, miks see tõlgendus on põhikohtuasjade lahendamiseks vajalik. Nimelt ei ole eelotsusetaotluses toodud ühtegi põhjendust, miks eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud küsimus selle artikli tõlgendamise kohta, ega toodud välja seost, mis on kohtu arvates selle artikli ja põhikohtuasjas kõne all olevate riigisiseste õigusnormide vahel. Järelikult ei ole ELL artikli 6 tõlgendamine nende vaidluste lahendamiseks vajalik.

32 Neid kaalutlusi arvestades tuleb esimest ja teist küsimust mõista nii, et eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sisuliselt selgitada, kas määruse 2022/1854 artikleid 6–8 tuleb koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9, ELTL artikliga 288 ja proportsionaalsuse põhimõttega tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt määratakse kindlaks tulu summa, millele kohaldatakse artiklis 8 ette nähtud turutulu ülempiiri, vastavalt

viidatud elektritootmisüksustele kas ümberlükkamatute eelduste alusel või ümberlükatavate eelduste alusel, mida saab ümber lükata esiteks üksnes siis, kui põhjendatakse asjaomase ettevõtja kõigi tootmisüksuste tegelikku tulu, ja teiseks muude eelduste abil.

33 Määruse 2022/1854 artikli 6 lõike 1 kohta olgu meenutatud, et selles on ette nähtud, et turutulu, mida elektritootjad saavad artikli 7 lõikes 1 osutatud allikatest, ei tohi ületada 180 eurot toodetud elektrienergia megavatt-tunni kohta. Artikli 6 lõike 2 kohaselt tagavad liikmesriigid, et turutulu ülempiiri kohaldatakse tootjate ja kui see on asjakohane, tootjate nimel elektri hulgimüügiturgudel osalevate vahendajate kogu turutulu suhtes, olenemata turu ajavahemikust, millal tehing toimub, ja sellest, kas elektriga kaubeldakse kahepoolselt või tsentraliseeritud kauplemiskohas. Lisaks on sama artikli lõikes 3 sätestatud, et liikmesriigid kehtestavad tõhusad meetmed, et vältida lõike 2 kohaselt tootjatele kehtestatud kohustustest kõrvalehoidmist, ja eelkõige tagavad nad, et turutulu ülempiiri kohaldatakse tõhusalt juhtudel, kui tootjaid kontrollivad teised ettevõtjad või kui nad on osaliselt teiste ettevõtjate omanduses, eeskätt siis, kui nad on vertikaalselt integreeritud ettevõtja osa. Määruse 2022/1854 artikli 6 lõikes 4 on täpsustatud, et liikmesriigid otsustavad, kas kohaldada turutulu ülempiiri energiatehingu arveldamisel või pärast seda.

34 Lisaks, olgugi et artikli 6 lõike 5 kohaselt annab komisjon liikmesriikidele suunised selle artikli rakendamise kohta, on selge, et komisjon ei ole niisuguseid suuniseid andnud.

35 Määruse 2022/1854 artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et selle määruse artiklis 6 ette nähtud turutulu ülempiiri kohaldatakse selles sättes loetletud allikatest toodetud elektrienergia müügist saadud turutulu suhtes. Selle lõikes 6 on ühtlasi täpsustatud, et tootjad, vahendajad ja asjaomased turuosalised, samuti vajaduse korral põhivõrguettevõtjad, esitavad liikmesriikide pädevatele asutustele ja kui see on asjakohane, põhivõrguettevõtjatele ja määratud elektriturukorraldajatele kõik artikli 6 kohaldamiseks vajalikud andmed, sealhulgas toodetud elektri ja seotud turutulu kohta, olenemata turu ajavahemikust, millal tehing toimub, ja sellest, kas elektriga kaubeldakse kahepoolselt, sama ettevõtja siseselt või tsentraliseeritud kauplemiskohas.

36 Määruse 2022/1854 artikli 8 lõikes 1 on omakorda ette nähtud, et liikmesriigid võivad võtta muid meetmeid, mis on loetletud selle lõike punktides a–e. Eeskätt võivad nad punkti a kohaselt jätta kehtima või kehtestada meetmeid, mis piiravad artikli 7 lõikes 1 loetletud allikatest elektri tootjate turutulu veelgi, sealhulgas võimaldavad eristada tehnoloogiat, samuti teiste turuosaliste, sealhulgas elektrikaubandusega tegelevate turuosaliste turutulu. Artikli 8 lõikes 2 on täpsustatud, et lõikes 1 osutatud meetmed on kooskõlas sama määrusega proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad, ei ohusta investeerimissignaale, tagavad, et investeerimis- ja käitamiskulud on kaetud, ei moonuta elektri hulgimüügiturgude toimimist ning eelkõige ei mõjuta koormamisjärjestust ja hinnakujundust hulgimüügiturul ning on kooskõlas liidu õigusega.

37 Lisaks on määruse 2022/1854 artikli 2 punktis 5 täpsustatud, et „turutulu“ sama määruse tähenduses on realiseerunud tulu, mida tootja saab elektri müügi ja tarnimise eest liidus, olenemata tehingu lepingulisest vormist, sealhulgas elektriostulepingud ja muud elektri hulgimüügiturul toimuvate kõikumiste vastu sõlmitud riskimaandustehingud ning välja arvatud igasugune liikmesriikide antav toetus. Artikli 2 punkti 9 kohaselt on „liigtulu“ positiivne vahe tootjate turutulu (elektri megavatt-tunni kohta) ja turutulu ülempiiri (180 eurot elektri megavatt-tunni kohta) vahel, mis on sätestatud sama määruse artikli 6 lõikes 1.

38 Seega tuleb tõdeda, et kuigi üheski määruse 2022/1854 asjakohases sättes ei ole välja toodud meetodit, mille kohaselt tuleb kindlaks määrata turutulu, mille suhtes tuleb kohaldada selle määrusega kehtestatud tulu ülempiiri meedet, tuleneb siiski nende sätete sõnastusest – nagu sisuliselt märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 38 ja 39 –, et seda ülempiiri meedet ei saa kohaldada teoreetilisele tulule, mis ei ole kooskõlas tegeliku turuolukorraga, vaid seda tuleb kohaldada summadele, mis kajastavad asjaomaste ettevõtjate tegelikult saadud tulu.

39 Selle määruse põhjenduses 30 on pealegi märgitud, et turutulu ülempiir tuleks kehtestada „pigem turutulule kui tootmise kogutulule“ ning et olenemata lepingulisest vormist, milles elektriga kauplemine võib toimuda, tuleks turutulu ülempiiri kohaldada „üksnes realiseeritud turutulu suhtes“.

40 Kuna üheski määruse 2022/1854 sättes ei ole siiski täpsustatud, kuidas määratakse kindlaks turutulu, mille suhtes tuleb kohaldada tulu ülempiiri meedet, on selle kindlaksmääramine liikmesriikide ülesanne. Kuna aga liikmesriigid rakendavad seeläbi seda määrust ja järelikult liidu õigust, peavad nad oma pädevuse teostamisel seda õigust järgima, käesoleval juhul seega viisil, millega säilitatakse eelkõige määruse sätete soovitav toime (vt analoogia alusel 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Taani (maksimaalne parkimisaeg), C-167/22, EU:C:2023:1020, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 30. aprilli 2025. aasta kohtuotsus Alenopik, C-745/23, EU:C:2025:294, punkt 28).

41 Järelikult tuleb veel kontrollida, kas seda tehes on liikmesriikidel lubatud tugineda eeldustele, et määrata täpselt kindlaks tulu suurus, mis saadakse turult, mille suhtes nad kohaldavad määrusega 2022/1854 kehtestatud tulu ülempiiri meedet.

42 Selle kohta tuleb esimesena märkida, et nimetatud määruse põhjenduse 37 kohaselt peaksid tootjad, vahendajad ja asjaomased turuosalised turutulu ülempiiri tõhusa täitmise tagamiseks esitama vajalikud andmed liikmesriikide pädevatele asutustele ning kui see on asjakohane, siis põhivõrguettevõtjatele ja määratud elektriturukorraldajatele, kuid et pidades silmas nende üksiktehingute suurt arvu, mille puhul liikmesriikide pädevad asutused peavad tagama turutulu ülempiiri täitmise, peaks neil asutustel olema võimalus kasutada turutulu ülempiiri arvutamiseks „mõistlikke hinnanguid“.

43 Siiski, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 50, on hinnang oma olemuselt teatav ligikaudne väärtus ega vasta alati täpsele väärtusele. Järelikult on võimalik erinevus tegeliku ja eeldatava tulu vahel lubatav, ilma et eelduste kasutamine läheks selle tõttu tingimata määrusega 2022/1854 vastuollu, juhul kui nimetatud erinevus – mis võib pealegi seisneda nii puudujäägis kui ka ülejäägis – on endiselt mõistlik, see tähendab mõõdukas, ning kui nende eelduste alusel antud hinnangud kajastavad vaatlusalusel perioodil turu tegelikku olukorda.

44 Nagu teisena nähtub määruse 2022/1854 artiklist 1, on selle määruse eesmärk eelkõige kehtestada erakorralised sekkumismeetmed, et leevendada kõrge elektrihinna mõju erandlike, sihipäraste ja ajaliselt piiratud meetmetega, mille eesmärk on eelkõige seada ülempiir turutulule, mida teatavad tootjad elektritootmise eest saavad, ja jaotada see sihipäraselt ümber elektri lõpptarbijatele.

45 Niisuguses hädaolukorras ja võttes arvesse elektri lõpptarbijate kaitse eesmärki, võib mõistlike hinnangute – sealhulgas eeldustena – kasutamine lühiajaliste meetmete kiireks rakendamiseks olla sobiv või isegi vajalik vahend, et tagada määrusega 2022/1854 kehtestatud tulu ülempiiri meetme tõhusus ja nii saavutada eesmärk.

46 Kolmandana olgu tõdetud, et nimetatud määruse artikli 6 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama tõhusad meetmed, mille eesmärk on tagada ülempiiri toime ja vältida sellest kõrvalehoidmist. Arvestades aga sama määruse artikli 6 lõikes 2 ja artikli 7 lõikes 6 sätestatut, mida on korratud vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktides 33 ja 35, võib osutuda vajalikuks tagada, et on olemas võimalus koguda ja kontrollida väga suurt hulka andmeid. Mainitud asjaolu võimaldab järelikult ka mõönda, et sõltuvalt asjaomase liikmesriigi turu eripärast või tehnilistest raskustest, mis võivad tekkida niisuguse tulu eristamisel, mille suhtes tuleb tegelikult kohaldada sama määrusega kehtestatud ülempiiri, võib eelduste kasutamine osutuda vajalikuks.

47 Ka liidu seadusandja on möönnud, et selle ülemmäära kehtestamisest võib tekkida märkimisväärne halduskoormus, sest ta on määruse 2022/1854 artikli 7 lõikes 3 andnud liikmesriikidele muu hulgas võimaluse otsustada – iseäranis juhul, kui selle määruse artikli 6 lõikes 1 ette nähtud ülempiiri kohaldamisega kaasneb märkimisväärne halduskoormus –, et seda ülempiiri ei kohaldata tootjate suhtes, kes toodavad elektrit tootmisüksustega, mille ülesseatud võimsus on kuni 1 MW.

48 Neist asjaoludest tuleneb, et määrusega 2022/1854 ei ole vastuolus see, kui liikmesriik kasutab eeldusi, et määrata kindlaks turutulu suurus, mille suhtes tuleb kohaldada sama määrusega kehtestatud ülempiiri, tingimusel et need eeldused võimaldavad anda selle tulu kohta põhjendatud hinnanguid, mis kajastavad turu tegelikku olukorda vaatlusalusel ajavahemikul.

49 Selle kohta olgu esiteks märgitud, et asjaolu, et liikmesriik otsustas vajaduse korral objektiivsete eristamistegurite alusel kehtestada eeldused, mis erinevad sõltuvalt ettevõtjast, rajatisest või tehnoloogiast, või eeldused, mis järgnevad üksteisele, ei tõenda, et käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis nimetatud tingimus ei ole täidetud, kuivõrd kehtestatud eeldus võimaldab anda põhjendatud hinnangu tulu kohta, mis on omane asjaomaste ettevõtjate, rajatiste või tehnoloogia igale kategooriale, kusjuures võimalus eristada tehnoloogiat on pealegi sõnaselgelt lubatud määrusega 2022/1854, eelkõige selle artikli 8 lõike 1 punktiga a. Teiseks võib see tingimus olla isegi ümberlükkamatute eelduste kasutamisega täidetud iseäranis siis, kui tingimused puudutavad piiratud ja erilist tootjate kategooriat, kelle tulu on neile omastest asjaoludest või asjaomase riigisisese turu eripäradest tulenevalt kokkuleppel ametiasutustega varem kindlaks määratud, või kui need tingimused on kehtestatud riigisiseste õigusnormidega, mistõttu ei ole asjaomastel tootjatel lihtne neist kõrvale kalduda.

50 Neist järeldustest tuleneb samuti, et kui niisuguste eelduste kasutamine on kooskõlas nimetatud tingimusega, ei saa lugeda, et see on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega. Nimetatud põhimõtte kohta olgu meenutatud, et see kuulub õiguse üldpõhimõtete hulka, mida liikmesriigid peavad järelikult järgima liidu õiguse rakendamisel tulenevalt käesoleva kohtuotsuse punktis 40 korratud kohtupraktikast ning millega on nõutud, et rakendatavad meetmed oleksid asjaomase õigusaktiga taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobivad ega läheks kaugemale sellest, mis on nende saavutamiseks vajalik (vt selle kohta 21. veebruari 2008. aasta kohtuotsus Netto Supermarkt, C-271/06, EU:C:2008:105, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 8. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Ungari *vs.* parlament ja nõukogu, C-620/18, EU:C:2020:1001, punkt 111).

51 Arvestades siiski, et määrusega 2022/1854 kehtestatud tulu ülempiiri meede tuli võtta kiiresti, et kaitsta elektri lõpptarbijaid, ning et see meede oli erandlik ja ajaliselt piiratud, siis on selge, et eelduste, sealhulgas vajaduse korral ümberlükkamatute eelduste kasutamine, et määrata täpselt

kindlaks tulu summa, millele seda meedet kohaldada tuleb, on proportsionaalne, tingimusel et – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 48 – need eeldused võimaldavad anda selle tulu kohta mõistlikke hinnanguid, mis kajastavad turu tegelikku olukorda vaatlusalusel ajavahemikul.

52 Kuna konkreetne hinnang selle kohta, kas asjaomane eeldus vastab sellele tingimusele, on faktilist laadi, kuulub see liikmesriigi ametiasutuste pädevusse, kes tegutsevad liikmesriigi kohtute, käesoleval juhul eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli all. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib Euroopa Kohus eelotsusetaotluse kohta otsust tehes siiski esitada eelotsusetaotluse esitanud kohtule täpsustusi, mille eesmärk on suunata teda hinnangu andmisel (vt analoogia alusel 21. veebruari 2006. aasta kohtuotsus Halifax jt, C-255/02, EU:C:2006:121, punkt 77, ning 11. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus Nárokuj, C-755/22, EU:C:2024:10, punkt 42).

53 Nii tuleb selle hinnangu andmisel arvesse võtta kõiki faktilisi ja tehnilisi asjaolusid, mis ei iseloomusta mitte ainult asjaomaste ettevõtjate ja üksuste olukorda, vaid ka riigisisest elektriturgu. Järelikult võivad selle kohta olla asjakohased eelkõige küsimus, kui suured on takistused nende andmete kogumisel ja kontrollimisel, mis võimaldavad elektri lõpptarbijate kaitse eesmärgi saavutamise kiire loomuga kooskõlas oleva ajavahemiku jooksul kindlaks määrata täpse tulu, mida saadakse nendest üksustest või mida saavad need ettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse kõnealust ülempiiri; küsimus, kas kehtestatud eeldused on piisavalt täpsed, et vältida asjaomaste ettevõtjate saadud tulu märkimisväärset üle- või alahindamist, ning küsimus, kas on olemas parandusmehhanism, mis võimaldab ettevõtjatel või liikmesriigi ametiasutustel vajaduse korral tugineda tegelikule tulule, et parandada nende eelduste kasutamisel saadud tulemusi, kui nendega ei saa anda mõistlikke hinnanguid, mis kajastavad turu tegelikku olukorda vaatlusalusel perioodil.

54 Võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 40 väidetut, ei ole pealegi vaja, et Euroopa Kohus teeks otsuse ELTL artikli 288 tõlgendamise kohta, mida palus eelotsusetaotluse esitanud kohus.

55 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et määruse 2022/1854 artikleid 6–8 tuleb koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9 ning proportsionaalsuse põhimõttega tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt määratakse kindlaks tulu summa, millele kohaldatakse sama määruse artiklis 8 ette nähtud turutulu ülempiiri sõltuvalt asjaomastest elektritootmisüksustest, lähtudes kas ümberlükkamatutest eeldustest või ümberlükatavatest eeldustest, mida saab esiteks ümber lükata üksnes siis, kui tõendatakse asjaomase ettevõtja kõigi üksuste tegelikku tulu, ja mida teiseks saab ümber lükata muude eelduste abil, tingimusel et need eeldused võimaldavad anda põhjendatud hinnanguid nimetatud tulu kohta, mis kajastavad turu tegelikku olukorda vaatlusalusel ajavahemikul.

Kolmas küsimus

56 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse 2022/1854 artikleid 6–8 ja artikli 22 lõike 2 punkti c koostoimes ELTL artikliga 288, liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtetega ning lojaalse koostöö põhimõttega tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis on vastu võetud pärast selle määruse jõustumist ja milles on ette nähtud turutulu ülempiiri kohaldamine, mis on sarnane meetmega, mille rakendamine on selles määruses ette nähtud, kuid määruses sätestatust varasema ajavahemiku jaoks.

57 Selle kohta olgu märgitud, et määruse 2022/1854 artikli 22 lõike 1 kohaselt jõustus määrus järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, st 8. oktoobril 2022. Sama määruse artikli 22 lõike 2 punkti c järgi kohaldatakse määruse artikleid 6, 7 ja 8 alates 1. detsembrist 2022 kuni 30. juunini 2023.

58 Ühestki määruse 2022/1854 sättest ei ilmne aga seda, et nimetatud määrust kohaldatakse tulu ülempiiri meetmele, mis on riigisiseste õigusnormidega kehtestatud ja puudutab aega enne määruse jõustumist, ega ammugi seda, et niisugused õigusnormid peaksid olema kooskõlas määruses sätestatud tingimustega. Järelikult – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 59 – ei saa selles valdkonnas ajalise kehtivuse alusel kohaldatavate liidu õigusnormide puudumise tõttu asuda seisukohale, et liikmesriikidelt on võetud võimalus teostada oma pädevust, käesoleval juhul võtta turutulu ülempiiri meedet, mis on sarnane meetmega, mille kehtestamist on nõutud määrusega 2022/1854, kuid mille ajaline kohaldamisala erineb selles määruses ette nähtud ajalisest kohaldamisalast, või et nad võivad seda võimalust kasutada üksnes juhul, kui liidu seadusandja on andnud selleks sõnaselge loa.

59 Asjaolu, et niisugused riigisisesed õigusnormid võeti vastu, kuigi nimetatud määrus oli juba jõustunud, ei ole siinkohal tähtis. Nimelt ei viita ükski sama määruse säte sellele, et liidu seadusandja oleks soovinud määruse vastuvõtmisega jätta liikmesriigid sellest võimalusest ilma või seada selle võimaluse kasutamise tingimuseks niisuguse loa saamise. Vastupidi, nagu nähtub määruse 2022/1854 artikli 8 lõike 1 sõnastusest, on liidu seadusandja sõnaselgelt ette näinud võimaluse, et liikmesriigid kehtestavad või jätavad kehtima turutulu ülempiiri seadmise meetmed, mis on rangemad kui sama määruse artikli 6 lõikes 1 ette nähtud ülempiir. Nimetatud määruse põhjenduses 1 on selle kohta ühtlasi rõhutatud, et alates 2021. aasta septembrist on elektriturgudel täheldatud väga kõrget hinda ning et Venemaa Föderatsiooni agressioonisõda Ukraina vastu on toonud kaasa elektrihinna uue märkimisväärse tõusu ja volatiilsuse. Lisaks märkis liidu seadusandja sama määruse põhjenduses 5, et see energiakriis on negatiivselt mõjutanud kõiki liikmesriike, kuigi erineval määral, ning määruse põhjendusest 28 nähtub, et alates 2022. aasta veebruarist on täheldatud äärmuslikku ja püsivat hinnatõusu.

60 Need asjaolud näitavad, et liidu seadusandja oli teadlik liikmesriikide võimalusest tegutseda oma pädevuse piires lähtuvalt nende riigisiseste turgude eripärast, kui ta otsustas turutulu ülempiiri väljaspool määruses 2022/1854 ette nähtud ajalist kohaldamisala liidu tasandil reguleerimata jätta ning mitte võtta liikmesriikidelt nende pädevust reguleerida seda küsimust enne määruses ette nähtud kohaldamisperioodi.

61 Nagu on juba meelde tuletatud käesoleva kohtuotsuse punktis 40, peavad liikmesriigid oma pädevuse teostamisel järgima liidu õigust. Käesoleval juhul – välja arvatud probleemipüstitustes, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas oma esimeses ja teises küsimuses – ei nähtu eelotsusetaotlusest siiski, et see kohus kahtleks, kas põhikohtuasjade aluseks olevad riigisisesed õigusnormid on sisuliselt kooskõlas muude liidu õiguse sätetega, mis omakorda võivad olla kohaldatavad ajalise kehtivuse alusel.

62 Ei ELTL artikkel 288, liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtted ega lojaalse koostöö põhimõte ei õigusta käesoleval juhul teistsugust hinnangut.

63 Esiteks ei saa ELTL artikkel 288 ega liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtted muuta määruse kohaldamisala, nagu selle on kindlaks määranud liidu seadusandja.

64 Teiseks on tõsi, et liikmesriigid hoiduvad ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt eeskätt kõigist meetmetest, mis võivad ohustada liidu eesmärkide saavutamist. Võttes siiski arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 60 märgitut ja asjaolu, et määruses 2022/1854 ette nähtud meetmega sarnase tulu ülempiiri meetme kehtestamisega taotletakse tingimata sama määruse eesmärkidega kooskõlas olevaid eesmärke, ei saa asuda seisukohale, et kui liikmesriik kohaldab liikmesriigi tasandil niisugust meedet enne, kui see kehtestatakse liidu tasandil, siis rikub liikmesriik nimetatud põhimõtet.

65 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse 2022/1854 artikleid 6–8 ja artikli 22 lõike 2 punkti c koostoimes ELTL artikliga 288, liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtetega ning lojaalse koostöö põhimõttega tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis on vastu võetud pärast selle määruse jõustumist ja millega on ette nähtud turutulu ülempiiri kohaldamine, mis on sarnane meetmega, mille rakendamine on selles määruses ette nähtud, kuid määruses sätestatust varasema ajavahemiku jaoks.

Kohtukulud

66 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse sama kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 6. oktoobri 2022. aasta määruse (EL) 2022/1854, mis käsitleb kõrgete energiahindadega seotud erakorralisi sekkumismeetmeid, artikleid 6–8 koostoimes selle määruse artikli 2 punktidega 5 ja 9 ning proportsionaalsuse põhimõttega**

   tuleb tõlgendada nii, et

   nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt määratakse kindlaks tulu summa, millele kohaldatakse sama määruse artiklis 8 ette nähtud turutulu ülempiiri sõltuvalt asjaomastest elektritootmisüksustest, lähtudes kas ümberlükkamatutest eeldustest või ümberlükatavatest eeldustest, mida saab esiteks ümber lükata üksnes siis, kui tõendatakse asjaomase ettevõtja kõigi üksuste tegelikku tulu, ja mida teiseks saab ümber lükata muude eelduste abil, tingimusel et need eeldused võimaldavad anda põhjendatud hinnanguid nimetatud tulu kohta, mis kajastavad turu tegelikku olukorda vaatlusalusel ajavahemikul.

2. **Määruse 2022/1854 artikleid 6–8 ja artikli 22 lõike 2 punkti c koostoimes ELTL artikliga 288, liidu õiguse esimuse ja tõhususe põhimõtetega ning lojaalse koostöö põhimõttega**

   tuleb tõlgendada nii, et

   nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis on vastu võetud pärast selle määruse jõustumist ja millega on ette nähtud turutulu ülempiiri kohaldamine, mis on sarnane meetmega, mille rakendamine on selles määruses ette nähtud, kuid määruses sätestatust varasema ajavahemiku jaoks.

Allkirjad